

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžrk/10/2019
Identifikačné číslo spisu: 8017200160
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8017200160.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: Y. Y., bytom B. XX, B., Č. L., právne zastúpený: Mgr. Miroslav Burget, advokát so sídlom Aloise Krále 10, Prostějov, Česká republika, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 20. januára 2017 číslo: OU-PO-OOP4-2017/003946-01-LIM, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 3S/15/2017-84 zo dňa 4. decembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3S/15/2017-84 zo dňa 4. decembra 2018 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/, d/ SSP zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zo dňa 20.01.2017 č. OU-PO-OOP4-2017/003946-01-LIM z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

2. V odôvodnení rozsudku správny súd uviedol, že považuje rozhodnutie žalovaného správneho orgánu za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Vo vzťahu k okruhu účastníkov konania správny súd uviedol, že v zmysle § 32 SSP účastníkmi konania sú tiež tí, ktorí boli účastníkmi správneho konania. V predmetnom správnom konaní bol okrem žalobcu účastníkom konania tiež X. Y., ktorý v priebehu konania dňa 02.04.2018 zomrel. Právne nástupkyne tohto účastníka na výzvu súdu písomnými podaniami zhodne vyhlásili, že v súlade s § 32 ods. 4 SSP sa vzdávajú svojho účasti v konaní pred správnym súdom v tomto konaní. Správny súd preto vo veci ďalej konal bez týchto osôb. Krajský súd ešte upozornil správny orgán, že podľa ust. § 191 ods. 6 SSP je viazaný jeho právnym názorom, ktorý vyslovil v zrušujúcom rozsudku.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

3. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove podal žalovaný, v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) dňa 11.01.2019 kasačnú sťažnosť z dôvodov ustanovených v § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

4. V kasačnej sťažnosti namietal hlavne nesprávne právne posúdenie veci zo strany správneho súdu. Uvádza niektoré skutočnosti z vývoja organizácie štátnej správy na úseku usporiadania pozemkového vlastníctva, tzv. pozemkových úradov a ich nástupcov.

5. Zdôraznil, že súčasný Okresný úrad Poprad, pozemkový a lesný odbor, ako orgán v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je nástupcom po Okresnom úrade Poprad, ktorému bol v roku 1992 nárok žiadateľov postúpený Ministerstvom pre správu a privatizáciu národného majetku. Ide o dve nezávislé inštitúcie, ktorých výkonná a rozhodovacia činnosť bola a je upravená špeciálnymi právnymi predpismi.

6. Okresný úrad Poprad, pozemkový a lesný odbor ako jeden z právnych nástupcov po vtedajšom Pozemkovom úrade Poprad, od začiatku pracuje s nárokom žiadateľov podľa zákona o pôde na základe listu Správy TANAP-u č. 2028/7i z 12.11.1991. Pozemkovému úradu v Poprade, resp. jeho právnym nástupcom, nárok uplatnený žiadateľmi podľa zákona č. 403/1990 Zb. nebol nikdy postúpený, a preto o ňom nikdy nerozhodovali.

7. Sťažovateľ tvrdil, že ak si účastníci konania ako oprávnené osoby uplatnili nárok podľa zákona č. 403/1990 Zb., tento nárok nebol uplatnený na pozemkovom úrade. Pokiaľ žiadateľmi uplatnený nárok bol v roku 1992 postúpený Ministerstvom pre správu národného majetku a jeho privatizáciu vtedajšiemu Okresnému úradu v Poprade, nebol tento nárok postúpený vtedajšiemu Pozemkovému úradu v Poprade ako právnenému predchodcovi súčasného Okresného úradu v Poprade, pozemkovému a lesnému odboru.

8. Sťažovateľ uviedol, že keďže žiadatelia si nárok uplatnili podľa ust. zákona č. 403/1990 Zb. na inom úrade, resp. na orgáne verejnej moci, ako bol vtedajší Pozemkový úrad Poprad, mali sa ďalej domáhať svojich práv v zmysle tohto zákona a ako to vyplýva z jeho ustanovení, aj uplatnením práva na súde, v lehotách týmto zákonom určených.

9. Kompetencie v reštitučných agendách boli a sú dané zákonom o pôde a zákonom č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. Podľa týchto právnych predpisov, podľa sťažovateľa, nie je možné rozhodovať o nároku žiadateľov. Pozemkový úrad, teda ani žalovaný, nemá skúmať, ktorý iný správny orgán môže o nároku rozhodovať, resp. takýto orgán vyhľadávať.

10. Sťažovateľ mal za to, že dostatočne podrobne a zrozumiteľne už uviedol dôvody, pre ktoré nie je možné rozhodovať o predmetnom nároku podľa zákona o pôde. Nevidí dôvod zaoberať sa otázkou príslušnosti iného orgánu, keďže nárok si žiadatelia uplatnili včas, na príslušnom orgáne, podľa príslušného právneho predpisu.

11. Podľa názoru sťažovateľa je jednoznačne dané a zrejmé, že ak sa na danú vec vzťahoval zákon č. 403/1990 Zb., nie je možné na túto vec aplikovať iný reštitučný predpis v kompetencii pozemkového úradu tak, ako to uviedol správny súd v rozsudku, aby bol zachovaný účel právneho predpisu a aby došlo k ochrane práv oprávnených osôb.

12. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žiadatelia si uplatnili nárok na Ministerstve pre správu národného majetku a jeho privatizáciu podaním zo dňa 11.04.1991. Toto podanie bolo postúpené Okresnému úradu v Poprade dňa 30.03.1992. Ďalej však nie je zrejmé, ako bolo s týmto nárokom

naložené, kto a kedy, či vôbec, túto žiadosť vybavoval. Skúmať však tieto náležitosti sťažovateľovi neprináleží.

13. Podľa sťažovateľa nie je pochybením správne orgánu prvého stupňa, ako jedného z nástupcov bývalých pozemkových úradov, že sa podaním - listom Správy TANAP-u zo dňa 12.11.1991 zaoberal ako podaním podľa zákona o pôde, aj keď v konečnom dôsledku z povahy veci vyplynulo, že na úspešné vybavenie nie je príslušný. Sťažovateľ opakovane zdôraznil, že na konanie podľa zákona č. 403/1990 Zb. nebol príslušný ani on, ani žiaden z pozemkových úradov.

14. Podľa názoru sťažovateľa správny súd nesprávne právne posúdil vec, keď spojil konanie podľa zákona č. 403/1990 Zb., začatého na základe podania žiadateľov, resp. ich právnych predchodkýň, adresovaného Ministerstvu pre správu národného majetku a jeho privatizáciu, neskôr v roku 1992 postúpenému vtedajšiemu Okresnému úradu v Poprade, ktorý vtedy neplnil úlohy pozemkového úradu podľa zákona o pôde s konaním, ktorý začal Pozemkový úrad Poprad a pokračovali v ňom jeho právny nástupcovia, na základe listu Správy TANAP-u zo 12.11.1991.

15. V tomto prípade ide o konania, ktoré boli vedené rôznymi samostatne konajúcimi orgánmi, ktorých činnosť rovnako nemožno spájať ani zamieňať. Sťažovateľ navrhuje, aby rozsudok súdu zo dňa 04.12.2018 najvyšší súd zrušil a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie.

16. Žalobca sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Konanie na kasačnom súde

17. Najvyšší súd SR konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa ust. § 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

18. Predmetom kasačného prieskumu bol rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3S/15/2017 zo dňa 04.12.2018, ktorým tento podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/, d/ SSP v konaní o správnej žalobe žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 20.01.2017 č. OU-PO-OOP4-2017/003946-01-LIM rozhodol tak, že toto rozhodnutie žalovanému zrušil a vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

19. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že žalobou napadnutým rozhodnutím žalovaný ako správny orgán príslušný podľa § 4 ods. 2 písm. b/ a ods. 4 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy, v konaní podľa § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) rozhodujúc o odvolaní žalobcu Y. Y., proti prvostupňovému rozhodnutiu Okresného úradu Poprad, pozemkový a lesný odbor č. OU-PP-PLO-2016/000365-029-MI z 26.09.2016 podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku toto odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté o tom, „že účastníkom konania, X. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX, B., Č. L. a Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, B., Č. L., sa nevydávajú nehnuteľnosti a nepriznáva sa právo na náhradu za nehnuteľnosti zapísané pôvodne v pozemkovoknižnej vložke č. 2172, parc. č. XXXX/X „Les Riečavy“ o výmere 17 265 m², na ktorom bola postavená Chata kp. Rašu, ktoré neprešli na štát v dobe od 25.02.1948 do 01.01.1990 žiadnym zo spôsobov uvedených v § 6 zákona o pôde a Chata kpt. Rašu netvorila poľnohospodársky pôdny fond ani lesný pôdny fond v zmysle § 1 zákona o pôde“.

20. Ďalej z administratívneho spisu je nesporne zrejmé, že správny orgán rozhodnutím č. OU-PP-PLO-2014/9208-2-MI z 15.07.2014 konanie zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. d/ správneho poriadku z dôvodu, že účastníci konania na výzvu správneho orgánu neodstránili nedostatky podania a boli o možnosti zastavenia konania poučení. Rozhodnutím OÚ OOP Prešov č.j.: OU-PO-OOP4-2014/039581-DRA zo 16.12.2014 nadriadený orgán zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil na nové prejednanie, pričom

vyslovil, že z obsahu dokumentácie sa javí, že nejde o reštitučný nárok podľa zákona o pôde. OÚ PLO rozhodol dňa 04.03.2015 znova tak, že V. Y. a Y. Y. nepriznal právo na vydanie nehnuteľností a na náhradu za nehnuteľnosti - pozemku mpč. XXXX/X pôvodne vedenom v pozemkovoknižnej vložke č. 2172, na ktorom bola postavená Chata kpt. Rašu, k.ú. Š., ku ktorým právo na vydanie nehnuteľnosti nebolo oprávnenými osobami uplatnené v lehote do 31.12.1992, s odkazom na § 9 ods. 1 a § 13 zákona o pôde. Toto rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Sp/38/2015 zo dňa 20.11.2015 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie pre nedostatočne zistený skutkový stav veci.

21. S odkazom na § 34 ods. 4, 5 správneho poriadku, poukazujúc na ustanovenia zákona o pôde, v zmysle ktorého predpokladom na vydanie nehnuteľnosti alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa zákona o pôde bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 9 ods. 1 zákona o pôde a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby podľa § 4 ods. 1, 2 zákona o pôde, ako aj skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti prešli v rozhodujúcom období (od 25.02.1945 do 01.01.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 6 zákona o pôde, uplatnenie nároku do 31.12.1992 a že žiadané pozemky mali charakter pôdy podľa § 1 zákona o pôde.

22. Prvostupňový správny orgán rozhodol o nevydaní nehnuteľností a o neposkytnutí náhrady, keďže tieto nehnuteľnosti neprešli do vlastníctva štátu v rozhodnom období a pozemok je v čase rozhodovania stále vedený ako majetok účastníkov konania, žiadateľov (tu žalobcu), s odkazom na § 1 ods. 1, § 9 zákona o pôde, § 1 zákona č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, § 2 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch.

23. Na argumenty žalobcu v podanom odvolaní žalovaný v súlade s § 59 ods. 1, 2 správneho poriadku odkázal na ust. § 1 ods. 1, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1, § 13 ods. 1 zákona o pôde, doplnil argumentáciu a nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia. Zdôraznil, že pôvodná nehnuteľnosť mpč. XXXX/X, pozemkovoknižná vložka č. 2172 k.ú. Š., „Les Riečavy“, dnes parc. E-KN č. XXXX/XX, LV č. XXXX, k.ú. Š., druh pozemku „lesné pozemky“ je pozemkom, na ktorý by sa vzťahovali ustanovenia zákona o pôde v prípade, ak by táto prešla na štát niektorým z titulov uvedených v § 6 ods. 1 zákona o pôde. Je však preukázané, že tento pozemok na štát neprešiel, o čom svedčia údaje LV č. XXXX, kde sú ako vlastníci evidovaní Y. Y. a V. Y., účastníci správneho konania, obaja v podiele 1. Stavba na tomto pozemku, Chata kpt. Rašu, ku ktorej nebolo odňaté vlastnícke právo, resp. vlastníctvo k nej neprešlo na štát niektorým z titulov podľa § 6 zákona o pôde nie je stavbou, ktorá slúžila na poľnohospodárske alebo lesné využitie v zmysle § 1 ods. 1 písm. b/, c/ zákona o pôde, pretože nebola obytnou budovou, hospodárskou budovou a inou stavbou patriacou k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, včítane zastavaných pozemkov, alebo obytnou a hospodárskou budovou a stavbou slúžiacou poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, včítane zastavaných pozemkov. Vzhľadom na jej využitie išlo nepochybne o turistickú chatu, na ktorú sa ustanovenia zákona o pôde nevzťahujú. Nie je preto možné priznať právo na náhradu za túto stavbu v zmysle zákona o pôde.

24. Správny orgán, v rozhodnutí poukázal na to, že aj keď oni nie sú príslušným správnym orgánom na rozhodnutie o priznaní náhrady za pôvodnú stavbu, teraz neexistujúcu, keďže na túto situáciu nie je možné aplikovať ustanovenia zákona o pôde a ak si pôvodná oprávnená osoba, V. Y. tento nárok riadne uplatnila, iný správny orgán je kompetentný o tomto nároku rozhodovať, no na základe iných právnych predpisov, nie podľa zákona o pôde. Zdôraznil, že v administratívnom spise sa nenachádza žiaden návrh, či žiadosť V. Y. podľa § 9 ods. 1 zákona o pôde, v zmysle ktorého oprávnená osoba si uplatňuje nárok na pozemkovom úrade spolu s výzvou na vydanie nehnuteľností. Poukázal tiež na to, že v administratívnom spise sa nachádza list Správy TANAP-u č. 2028/71 z 12.11.1991, ktorou oznamujú V. Y., že nehnuteľný majetok (pozemok a chata) nebol odňatý v prospech čsl. Štátu a iných právnických osôb a zároveň je žiadal o oznámenie, či nehodlá pozemok parc. č. XXXX/X predať TANAP-u.

25. Tento list bol doručený vtedajšiemu Pozemkovému úradu Poprad na vedomie dňa 28.11.1991 pod číslom 254/91. Listom zo dňa 06.01.1992 bolo V. Y. oznámené, že žiadnym spôsobom nebol

preukázaný prechod vlastníctva predmetnej chaty na štát. Naopak, z listu vyplýva, že chata bola prenajatá Slovakotouru na základe dohody s majiteľmi. V spise sa ďalej nachádza kópia listu V. a O. Y. z 27.09.1991, ktorým sa obracajú na Ministerstvo financií Slovenskej republiky so žiadosťou o finančné vysporiadanie za zhorenú chatu, pričom uvádzajú, že si nie sú isté, či sa na vec vzťahuje zákon č. 87/1991 Zb. alebo zákona č. 403/1990 Zb.

26. Ďalej sa v spise nachádza kópia listu V. Y. a O. Y. z 10.04.1991, ktorým žiadali vrátenie pozemku a náhradu škody za chatu v hodnote 250 000,- Kčs a ktorý adresovali vtedajšiemu Ministerstvu pre správu a privatizáciu národného majetku SR.

27. Je nesporné, že právní predchodcovia OÚ PLO sa uvedenými podaniami zaoberali, ako by boli uplatnením nároku v zmysle ustanovení zákona o pôde, čo namietal aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku č.k. 1Sp/38/2015-24 z 20.11.2015.

28. Novým rozhodnutím vo veci Okresný úrad Poprad zo dňa 04.03.2015 rozhodol, tak, že V. Y. a Y. Y. nepriznal právo na vydanie nehnuteľností, ani právo na náhradu za nehnuteľnosti, pozemok mpč. XXXX/X a Chata kpt. Rašu, k.ú. Š., ku ktorým právo na vydanie nebolo uplatnené oprávnenou osobou na okresnom úrade v lehote do 31.12.1992, s odkazom na § 9 ods. 1 a § 13 zákona o pôde. Neuplatnením práva v zákonnej prekluzívnej lehote toto právo žiadateľov tak zaniklo.

29. Proti rozhodnutiu Okresného úradu Poprad zo dňa 04.03.2015 podal Y. Y. správnu žalobu, kde namietal, že správne orgány boli predložené všetky potrebné doklady, vrátane dokladu preukazujúceho štátne občianstvo a dokladu o prechode vlastníctva k nehnuteľnostiam na štát v rozhodnom období. K samotnému prechodu vlastníctva poukázal na to, že v roku 1991 bol z ich strany opakovane podávaný reštitučný nárok na viacerých správnych orgánoch v zmysle zákona č. 403/1990 Zb., a to v dvoch osobitných smeroch, požiadavka na navrátenie lesa (pozemok parc. č. XXXX/X, k.ú. Š.), ktorý bol v držbe a užívaní TANAP-om a ako nárok na náhradu škody za odňatie a zničenie Chaty kpt. Rašu. Uviedol, že sporný pozemok bol chybou správnych orgánov začlenený k inému pozemku, parc. č. XXXX/X, ktorý je vo vlastníctve desiatok osôb s označením Pozemkové spoločenstvo Urbár Štrba bez právnej subjektivity. V dobe do roku 1991 nebolo vlastníkom umožnené nijakým spôsobom tento pozemok užívať a práva vlastníka realizoval československý štát prostredníctvom rôznych socialistických organizácií. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody za chatu opakovane poukázal na to, že došlo k jej odňatiu právnym predchodcom žiadateľa, ktorí chatu vystavali za vlastné finančné prostriedky a prevádzkovali ju do 1950, kedy bola odňatá. Chata bola po 1950 považovaná za majetok socialistických organizácií a bola takto užívaná až do doby, kedy zamestnanec jednej z týchto organizácií spôsobil požiar a došlo k jej úplnému zničeniu. Podľa žalobcu nebolo rozhodujúce, či išlo o nájom, či o zoštátnenie, keďže pôvodní majitelia nemali žiadnu možnosť nehnuteľnosť užívať, nakladať s ňou a tak možno bezpochyby hovoriť o konfiškácii. Poukázal na vládne nariadenie č. 15/1959 Zb.

30. Správny súd rozsudkom zo dňa 30.11.2015 č.k. 1Sp/38/2015-24 zrušil rozhodnutie zo dňa 04.03.2015 č. OU-PP-PLO-2015/000097-10-MI podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ OSP a vec vrátil správne orgány. Poukázal na nenáležité odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu, z ktorého nebolo možné zistiť, či bol zadovážený dostatok podkladov pre rozhodnutie, či bol riadne zistený skutkový stav, či bol vyvodený správny právny záver, čo má za následok nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia. Správny orgán v rozhodnutí, podľa názoru správneho súdu, nijako nevysvetlil, na základe čoho konal po dobu 24 rokov s právnym predchodcom žalobcu o reštitučných nárokoch a v rozhodnutí uviedol, že z ich strany nebol reštitučný nárok uplatnený včas.

31. Žalovaný ako odvolací orgán rozhodnutím zo dňa 20.01.2017 č.j. OU-PO-OOP4-2017/003946-01-LIM podané odvolanie zamietol a rozhodnutie č. OU-PP-PLO-2016/000365-029-MI potvrdil. Toto rozhodnutie je predmetom súdneho prieskumu.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

32. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

33. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

34. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce jeho vydaniu. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

35. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie jemu predchádzajúce, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a s takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

36. Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Prešove, po jeho preskúmaní a po oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu konštatoval, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

37. Ako vyplynulo z odôvodnenia Krajského súdu v Prešove, tento zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu s poukazom na ust. § 191 ods. 1 písm. c/, d/ SSP. V odôvodnení rozsudku správny súd uviedol, že považuje rozhodnutie žalovaného správneho orgánu za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

38. S právnym názorom krajského súdu vysloveným v predmetnom rozsudku sa najvyšší súd nemohol stotožniť. Z odôvodnenia žalovaného, podľa názoru najvyššieho súdu, vyplýva, že žalovaný správny orgán ako aj prvostupňový správny orgán svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodnili. V odvolacom rozhodnutí žalovaný správny orgán podľa názoru kasačného súdu, riadnym a vyčerpávacím spôsobom reagovali na všetky námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu.

39. Naopak, kasačný súd konštatoval, že náležitosti riadneho odôvodnenia rozsudku nespĺňa odôvodnenie Krajského súdu v Prešove.

40. Dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimity každého rozhodnutia súdu. Osobitnou a veľmi dôležitou súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

41. Podľa ust. § 139 ods. 2 SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti

mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

42. Právo na spravodlivý proces zahŕňa právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnosť konania a rozhodnutia, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie veci, do ktorého, o. i. patrí aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z rozhodnutia súdu musí byť dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k svojmu záveru. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými argumentami účastníkov, vyjadrenie, ktoré bolo akceptované a malo rozhodujúci vplyv na výsledok sporu, musí byť zdôvodnené jasne a nepochybné, pričom zároveň musí súd zrozumiteľne ozrejmiť, z akého dôvodu na určité návrhy účastníkov neprihliadal, resp. ich ohodnotil v rozpore s argumentáciou účastníkov konania.

43. Z obsahu rozsudku Krajského súdu v Prešove je zrejmé, že krajský súd pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nepostupoval v zmysle vyššie uvedených zákonných pravidiel. Odôvodnenie rozsudku z väčšej časti obsahuje opis odôvodnenia rozhodnutí orgánu verejnej správy a reprodukciu žalobných dôvodov, resp. vyjadrenia účastníkov konania.

44. Vlastná argumentácia a právne posúdenie veci krajským súdom v napadnutom rozsudku absentuje.

45. Najvyšší súd SR konštatuje, že postup krajského súdu a odôvodnenie napadnutého rozsudku v prejednávanej veci nezodpovedá zákonným požiadavkám na spravodlivý proces. Nestačí, ak sa správny súd stotožní s argumentáciou jedného z účastníkov konania, príp. do svojho odôvodnenia preberie len jeho závery, bez vlastnej právnej a logickej argumentácie.

46. Kasačný súd upriamuje pozornosť na to, že problematike týkajúcej sa povinnosti súdu náležite zdôvodniť svoje rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj ústavný súd (pozri napr. nález IV.ÚS 1/02, II.ÚS 174/04, III.ÚS 117/07, III.ÚS 36/10). V nich ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, pričom jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúci ľubovôľu pri rozhodovaní je povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou.

47. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal Európsky súd pre ľudské práva, napr. v rozhodnutí Krasko c. Švajčiarsko z 29.04.1993, séria A, č. 254-BS.49, § 30 a konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Rovnako ESHP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Garzia Ruiz c. Španielsko z 21.01.1999). Judikatúra ESHP ani ústavného súdu pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, avšak, ak ide o argumenty, ktoré sú pre rozhodnutie rozhodujúce, vyžaduje sa špecifická a konkrétna odpoveď.

48. Vzhľadom k uvedenému kasačný súd v danej veci považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu v Prešove za nedostatočné. Skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku správneho súdu náležitým spôsobom nevyplýva jasná a určitá odpoveď, resp. právny názor súdu na zásadné argumenty žalovaného vo väzbe na tvrdenia žalobcu, a to najmä s ohľadom právneho posúdenia, vykazuje znaky zmätočnosti.

49. Podľa ust. § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

50. Najvyšší súd SR dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nemožno považovať za presvedčivé, splňajúce požiadavky uvedené v ust. § 139 ods. 2 SSP. Svojim postupom tak krajský súd

porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces, ktoré vychádza z čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy SR.

51. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Prešove podľa vyššie cit. ust. 462 ods. 2 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

52. V ďalšom konaní bude krajský súd viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP), pokračovať v konaní vo vyššie načrtnutej línii.

53. Vzhľadom k tomu, že kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v súlade s § 467 ods. 3 SSP o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd.

54. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.